

Kursplan

Människa och hälsa, 15 hp

Human Being and Health, 15 ECTS

VK GK01

Program	Sjuksköterskeprogrammet
Program hp	180 hp
Utbildningsnivå	Grundnivå
Ämnesområde, hp	Vårdvetenskap 7 hp Värdetik med livsåskådningsvetenskap 1 hp Medicinsk vetenskap 6 hp Samhälls- och beteendevetenskap 1 hp
Nivåklassificering	G1N
Betygsskala	Godkänd, Underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för vårdvetenskap
Beslutande organ	Institutionsnämnden
Datum för fastställande	2019-05-07
Reviderad kursplan	2024-10-22
Reviderad litteraturlista	2025-09-23
Kursplan gäller från	Vårterminen 2025
Litteraturlista gäller från	Vårterminen 2026
Gällande utbildningsplan	VPSSK 2015-12-07 rev 2024-03-04

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till studier

För tillträde till kursen krävs att studenten är antagen vid sjuksköterskeprogrammet, Institutionen för vårdvetenskap, Marie Cederschiöld högskola, och därigenom uppfyller kraven på grundläggande såväl som särskild behörighet för antagning till sjuksköterskeprogrammet.

Kursens plats i utbildningssystemet

Kursen är på grundnivå och obligatorisk i Sjuksköterskeprogrammet 180 hp. Kursen är förlagd till utbildningens första termin.

Kursens lärandemål

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter avslutad kurs kunna

- redogöra för sjuksköterskeprofessionens utveckling och omvårdnadens utveckling till vetenskap (VV)
- redogöra för vårdvetenskapens konsensusbegrepp samt vårdvetenskapliga begrepp relaterat till människa och hälsa (VV)
- beskriva vad som utmärker ett kritiskt förhållningssätt (VV)
- beskriva cellers funktion och samverkan med dess omgivande miljö samt nervsystemets uppbyggnad och funktion (MV)
- beskriva rörelseapparatsens uppbyggnad och funktion samt centrala omvårdnadsåtgärder för att upprätthålla dessa funktioner (VV, MV)
- beskriva digestionssystemet och urinvägssystemet utifrån anatomi och fysiologi samt lämpliga omvårdnadsåtgärder för att upprätthålla dessa funktioner (VV, MV)
- definiera begreppet människosyn och förklara människovärdesprincipen (VL)
- beskriva människan som social och kulturell varelse (SB)

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter avslutad kurs kunna

- identifiera olika synsätt och teorier om människa och hälsa (VV, VL)
- utföra kontroll och strukturell överslagning av vitalparametrar samt tillämpa kunskaper om bedömning av kliniskt status och allvarlighetsgrad (VV, MV)
- utföra hjärt-lungräddning för vuxen med god kvalitet enligt HLR rådets riktlinjer (MV)

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna

- reflektera över människors resurser och behov av omvårdnad i relation till sjuksköterskans profession (VV)

Kursens upplägg

Kursen bedrivs som heltidsstudier.

Kursens innehåll

Här behandlas

- sjuksköterskeprofessionens och vårdvetenskapens historik
- sjuksköterskans kompetensområde
- vårdvetenskap, omvårdnadsvetenskap och omvårdnad
- vårdvetenskapliga teorier och begrepp såsom livsvärld och caritas
- perspektiv, teorier och begrepp relaterat till konsensusbegreppen människa och hälsa
- kärnkompetenserna personcentrerad vård och evidensbaserad vård
- informationskompetens såsom informationssökning och referenshantering
- cellen och nervsystemet
- rörelseapparaten
- digestionssystemet och urinvägssystemet
- färdighetsträning: andning, puls, blodtryck, vakenhet, temperatur och basal HLR
- människovärdet som grundläggande rättighet och olika människosyners betydelse för vården
- genus, socioekonomi, etnicitet, religion och sexuell identitet

Undervisningsformer

Undervisning utgörs av ett aktivt problemlösande arbetssätt med tillämpning av innehållet i kurslitteraturen, föreläsningar och seminarier.

Examination och betygssättning

Examinationen baseras på lärandemål och sker individuellt och individuellt i grupp. Betyget fastställs av en särskilt utsedd lärare (examinator). Kursen examineras genom följande moduler och examinationsformer:

Kod	Namn på modul (examinationsform)	hp betygsskala
1000	Människa och hälsa (seminarium, hemexamination) (VV)	6,5 hp
3004	Anatomi, fysiologi I (basgrupp, seminarium) (MV)	3 hp
3005	Anatomi, fysiologi II (salsexamination) (MV)	2 hp
5001	Verksamhetsintegrerat lärande (färdighetsexamination) (MV, VV)	1,5 hp
4000	Socialantropologi (seminarium) (SB)	1 hp
2000	Människosyn och människovärde (seminarium) (VL)	1 hp

En student som underkänts två gånger på en examination på en kurs eller del av kurs har rätt att få en annan examinator utsedd om inte särskilda skäl talar mot detta.

Om student har beslut från högskolan om riktat pedagogiskt stöd p.g.a. funktionsnedsättning, har examinatorn rätt att ge anpassad examination eller låta student genomföra examinationen på ett alternativt sätt.

Kursbevis

Student som har godkänt i kurs får på begäran kursbevis.

Kurslitteratur

Se separat litteraturlista.

Övergångsbestämmelser

Om en kurs har upphört eller har genomgått större förändringar ska studenten, under ett år efter det att förändringen skett, erbjudas två tillfällen för omexamination baserade på den kursplan som gällde vid registreringen.

Litteraturlista

Kurslitteratur fastställd av Institutionsstyrelsen för vårdvetenskap, 2019-05-07. Reviderad 2019-07-05, 2019-12-16, 2020-11-10, 2021-05-11 och 2022-05-11 och reviderad av Institutionsnämnden vid institutionen för vårdvetenskap 2023-06-15, 2024-06-25, 2024-10-22, 2025-03-11 och 2025-09-23.

Almerud, S., Engström, M., Edberg, A.-K., & Wijk, H. (Red.). (2025). <i>Omvårdnadens grunder: Hälsa och ohälsa</i> (4:e uppl.). Studentlitteratur.
Backman, A., Göransson, K., Ehrenberg, A., & Wallin, L. (Red.). (2025). <i>Omvårdnadens grunder: Ansvar och utveckling</i> (4:e uppl.). Studentlitteratur.
Dahlberg, K., & Segesten, K. (2010). <i>Hälsa och vårdande i teori och praxis</i> . Natur & kultur.
Forsberg, A. (2016). <i>Omvårdnad på akademisk grund: Att utvecklas och ta ansvar</i> . Natur & kultur.
HLR-rådet. (u.å.). <i>Hjärt-lungräddning vuxna</i> . Tillgänglig https://hlr.nu
Kersey-Matusiak, G. (2015). <i>Kulturkompetent omvårdnad</i> . Studentlitteratur.
Marie Cederschiöld högskola. (2018). <i>Introduktion till problembaserat lärande (PBL)</i> . Marie Cederschiöld högskola. (20 s.) Tillgänglig via lärplattformen.
Marmstål Hammar, L., Nilsson, S., & Öhlén, J. (Red.). (2025). <i>Omvårdnadens grunder: Perspektiv och förhållningssätt</i> (4:e uppl.). Studentlitteratur.
Nordenfelt, L. (Red.). (2010). <i>Värdighet i vården av äldre personer</i> . Studentlitteratur.
Sand, O., Sjaastad, Ø.V., Haug, E. & Bjälje, J.G. (2021). <i>Människokroppen: Fysiologi och anatomi</i> (3. uppl.). Liber.
Sandman, L., & Kjellström, S. (2024). <i>Etikboken: Etik för vårdande yrken</i> (3. uppl.). Studentlitteratur.
SFS 1992:1434. <i>Högskolelagen</i> . Tillgänglig https://www.riksdagen.se/
SFS 1993:100. <i>Högskoleförordningen</i> . Tillgänglig https://www.riksdagen.se/
Sjaastad, Ø. V., Toverud, K. C., Sand, O., Bjälje, J. G., & Haug E. (2021). <i>Arbetsbok till Människokroppen</i> (3. uppl.). Liber.
<i>Vårdhandboken</i> . (u.å.). Tillgänglig https://www.vardhandboken.se/
Wiklund Gustin, L., & Asp, M. (Red.). (2022). <i>Vårdvetenskapliga begrepp i teori och praktik</i> . Studentlitteratur (3. uppl.).

Vetenskapliga artiklar tillkommer.